

**Szkoła Podstawowa
im. A. Mickiewicza
w Małomicach**

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z
GEOGRAFII dla kl. VII**

w roku szk. 2023/2024

Opracowała : mgr Aneta Świtała

Ocenę celującą uzyskuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności geograficzne wynikające z wymagań szczegółowych ujętych w podstawie programowej przewidzianych na dany rok szkolny (wykaz w załączniku) i potrafi stosować je w sytuacjach nietypowych,
- twórczo korzysta z bardzo różnorodnych źródeł w poszukiwaniu, wykorzystaniu i tworzeniu informacji geograficznej,
- doskonale operuje złożonymi procesami myślowymi, tj.: kojarzenie faktów, przetwarzanie informacji, dostrzeganie związków przyczynowo-skutkowych, opiniowanie, wnioskowanie , racjonalne argumentowanie
- proponuje rozwiązania nietypowe w sytuacji problemowej,
- inicjuje, planuje i realizuje projekty geograficzne,
- twórczo rozwija zainteresowania geograficzne i samodzielnie pogłębia wiedzę geograficzną

Ocenę bardzo dobrą uzyskuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności geograficzne wynikające z wymagań szczegółowych ujętych w podstawie programowej przewidzianych na dany rok szkolny (wykaz w załączniku) i potrafi stosować je w sytuacjach trudnych, nieschematycznych,
- samodzielnie korzysta z różnorodnych źródeł w poszukiwaniu, wykorzystaniu i tworzeniu informacji
- prawidłowo wykonuje złożone procesy myślowe, np. kojarzenia faktów, przetwarzania informacji, dostrzegania związków przyczynowo-skutkowych, opiniowania, wnioskowania , argumentowania.
- angażuje się w akcje i przedsięwzięcia z zakresu czynnej ochrony przyrody,

Ocenę dobrą uzyskuje uczeń, który:

- opanował w szerokim zakresie wiadomości i umiejętności wynikające z wymagań szczegółowych ujętych w podstawie programowej przewidzianych na dany rok szkolny (wykaz w załączniku) i potrafi stosować je w sytuacjach typowych
- korzysta ze wskazanych źródeł w poszukiwaniu, wykorzystaniu i tworzeniu informacji
- samodzielnie ukazuje proste związki przyczynowo-skutkowe, wnioskuje, argumentuje.

Ocenę dostateczną uzyskuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności wynikające z wymagań szczegółowych ujętych w podstawie programowej przewidzianych na dany rok szkolny (wykaz w załączniku) i potrafi stosować je w sytuacjach typowych
- korzysta z prostych źródeł informacji
- dostrzega proste związki przyczynowo-skutkowe,

Ocenę dopuszczającą uzyskuje uczeń, który:

- opanował w bardzo ograniczonym (umożliwiającym kontynuowanie nauki na wyższym szczeblu) zakresie wiadomości i umiejętności wynikające z wymagań szczegółowych ujętych w podstawie programowej przewidzianych na dany rok szkolny (wykaz w załączniku) i potrafi stosować je z pomocą nauczyciela w sytuacjach bardzo typowych,
- korzysta z bardzo prostych źródeł informacji
- przy pomocy nauczyciela dostrzega bardzo proste związki przyczynowo-skutkowe,

Ocenę niedostateczną uzyskuje uczeń, który :

- nie opanował wiadomości i umiejętności wymaganych na ocenę dopuszczającą, w sposób pozwalający na kontynuację nauki na wyższym szczeblu
- nie wykorzystuje swoich predyspozycji intelektualnych w celu uzyskania lepszych wyników w nauce
- demonstruje lekceważący stosunek do przedmiotu (np. nie pracuje na lekcji, nie odrabia zadań domowych, często jest nieprzygotowany do zajęć, zapomina zeszytu, opuszcza lekcje),
- nie poprawia ocen niedostatecznych w ustalonych terminach

ZAŁĄCZNIK

Wymagania szczegółowe dla klasy VII

Środowisko przyrodnicze Polski na tle Europy: położenie geograficzne Polski; wpływ ruchów górotwórczych i zlodowaceń na rzeźbę Europy i Polski; przejściowość klimatu Polski; Morze Bałtyckie; główne rzeki Polski i ich systemy na tle rzek Europy oraz ich systemów; główne typy gleb w Polsce; lasy w Polsce; dziedzictwo przyrodnicze Polski, surowce mineralne Polski. Uczeń:

- 1) określa położenie fizycznogeograficzne i polityczne Polski, wskazuje na mapie przebieg jej granic (w tym morskich wód wewnętrznych);
- 2) odczytuje szerokość i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy;
- 3) na podstawie podanych współrzędnych geograficznych wskazuje skrajne punkty Polski i Europy oraz wyjaśnia konsekwencje rozciągłości południkowej i równoleżnikowej ich obszarów;

- 4) podaje nazwy województw i ich stolic oraz wskazuje je na mapie;
- 5) przedstawia wpływ ruchów górotwórczych i zlodowaceń w Europie na ukształtowanie powierzchni Polski;
- 6) prezentuje główne czynniki kształtujące klimat Polski; , mady i rędziny, wskazuje ich rozmieszczenie na mapie Polski oraz ocenia przydatność rolniczą;
- 12) rozróżnia rodzaje lasów w Polsce (na podstawie filmu, ilustracji lub w terenie) oraz wyjaśnia zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika lesistości Polski;
- 13) wymienia formy ochrony przyrody w Polsce, wskazuje na mapie parki narodowe oraz podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody występujących na obszarze własnego regionu;
- 14) podaje argumenty za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego;
- 15) wskazuje na mapie rozmieszczenie głównych surowców mineralnych Polski oraz omawia ich znaczenie gospodarcze;
- 16) przyjmuje postawę współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego Polski.

X. Społeczeństwo i gospodarka Polski na tle Europy: rozmieszczenie ludności, struktura demograficzna Polski (wiekowa, narodowościowa, wyznaniowa, wykształcenia, zatrudnienia); migracje Polaków na tle współczesnych ruchów migracyjnych w Europie; zróżnicowanie polskich miast; sektory gospodarki Polski; rolnictwo Polski; zmiany struktury przemysłu Polski; zróżnicowanie usług i ich rola w rozwoju gospodarki; rozwój komunikacji; gospodarka morska; atrakcyjność turystyczna Polski. Uczeń:

- 1) wyjaśnia zróżnicowanie gęstości zaludnienia na obszarze Polski na podstawie map tematycznych;
- 2) analizuje zmiany liczby ludności Polski i Europy po 1945 r. na podstawie danych statystycznych;
- 3) charakteryzuje struktury płci i wieku ludności Polski na podstawie piramidy płci i wieku;
- 4) porównuje zmiany w przyroście naturalnym i rzeczywistym ludności w Polsce i wybranych krajach Europy;
- 5) formułuje hipotezy dotyczące przyczyn i skutków migracji zagranicznych w Polsce;
- 6) porównuje i wyjaśnia zróżnicowanie narodowościowe, etniczne i wyznaniowe ludności Polski i wybranych państw europejskich;
- 7) wykazuje znaczenie poszczególnych sektorów gospodarki w rozwoju kraju oraz określa różnice w strukturze zatrudnienia ludności w Polsce i w wybranych państwach europejskich;
- 8) porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich oraz określa jego przyczyny i skutki w Polsce;
- 9) analizuje poziom urbanizacji w Polsce i Europie, rozmieszczenie i wielkość miast w Polsce oraz identyfikuje przyczyny rozwoju największych polskich miast;
- 10) opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce;
- 11) przedstawia przestrzenne zróżnicowanie głównych upraw i chowu zwierząt w Polsce oraz ich znaczenie gospodarcze;
- 12) wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski;
- 13) podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce oraz ocenia znaczenie transportu i łączności dla jakości życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego naszego kraju;
- 14) ocenia możliwości rozwoju gospodarki morskiej w Polsce;
- 15) charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski oraz wybrane obiekty z Listy Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości położone w Polsce, dokonując refleksji nad ich wartością;
- 16) podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej;

17) jest świadomy tego, że może mieć w przyszłości wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy i kulturowy Polski.

XI. Relacje między elementami środowiska geograficznego na przykładzie wybranych obszarów Polski. Wpływ: sposobu zagospodarowania dorzecza na występowanie powodzi; warunków przyrodniczych (zasobów surowców mineralnych, wiatru, wód i usłonecznienia) i pozaprzyrodniczych na energetykę; rozwoju dużych miast na 113 przekształcenia strefy podmiejskiej; procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany w zaludnieniu obszarów wiejskich; przemian gospodarczych po 1989 r. na zmiany struktury zatrudnienia; transportu na rozwój działalności gospodarczej; walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego na rozwój turystyki. Uczeń:

- 1) analizuje i porównuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej oraz określa wpływ zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na występowanie i skutki powodzi na przykładzie Dolnego Śląska i Małopolski;
- 2) analizuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające lub ograniczające produkcję energii ze źródeł nieodnawialnych i odnawialnych oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki na przykładzie województw pomorskiego i łódzkiego;
- 3) identyfikuje związki między rozwojem dużych miast a zmianami w strefach podmiejskich w zakresie użytkowania i zagospodarowania terenu, stylu zabudowy oraz struktury ludności na przykładzie obszarów metropolitalnych Warszawy i Krakowa;
- 4) wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku i zmiany w zaludnieniu na obszarach wiejskich na przykładach wybranych gmin województw zachodniopomorskiego i podlaskiego;
- 5) wykazuje wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1989 r. na zmiany struktury zatrudnienia na przykładzie konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej;
- 6) identyfikuje związki między przebiegiem autostrad i dróg ekspresowych a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych, centrów logistycznych i handlowych w obszarze metropolitalnym Wrocławia oraz między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta;
- 7) określa wpływ walorów przyrodniczych Pobrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach.

XII. Własny region: źródła informacji o regionie; dominujące cechy środowiska przyrodniczego, struktury demograficznej oraz gospodarki; walory turystyczne; współpraca międzynarodowa. Uczeń:

- 1) wskazuje położenie swojego regionu geograficznego na mapie Polski;
- 2) charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych;
- 3) rozpoznaje skały występujące we własnym regionie;
- 4) prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności i gospodarki regionu na podstawie wyszukanych danych statystycznych i map tematycznych;
- 5) przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, filmu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory regionu;
- 6) projektuje trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie na podstawie wyszukanych źródeł informacji oraz w miarę możliwości przeprowadza ją w terenie;
- 7) wykazuje zależności między elementami środowiska geograficznego na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu;
- 8) dyskutuje na temat form współpracy między własnym regionem a partnerskimi regionami zagranicznymi.

XIII. „Mała ojczyzna”: obszar, środowisko geograficzne, atrakcyjność, tożsamość. Uczeń:

- 1) określa obszar utożsamiany z własną „małą ojczyzną” jako symboliczną przestrzenią w wymiarze lokalnym (np. gmina–miasto, wieś, dzielnica dużego miasta lub układ lokalny o nieokreślonych granicach administracyjnych);
- 2) rozpoznaje w terenie główne obiekty charakterystyczne i decydujące o atrakcyjności „małej ojczyzny”;
- 3) przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, filmu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność „małej ojczyzny” jako miejsca zamieszkania i działalności gospodarczej na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach;
- 4) projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych, działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności;
- 5) identyfikuje się z „małą ojczyzną” i czuje się współodpowiedzialny za kształtowanie ładu przestrzennego i jej rozwój.